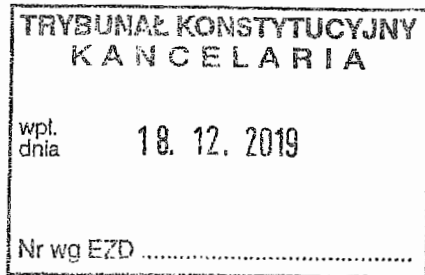

RAFAL JOSSE' KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

43-100 Tychy ul. Baziowa 24
 email: rafal.josse@kancelaria-prawna.tychy.pl
 ING BŚ 24 1050 1399 1000 0092 0537 0365
 NIP 6461097182
 tel. 501 496 198

Tychy dnia 2019.12.07.

Trybunał Konstytucyjny
 Rzeczypospolitej Polskiej
 ul. Jana Christiana Szucha 12a
 00-918 Warszawa

Skarżący:
 M J

Sygn. Akt Ts 51 / 19

Pismo procesowe.

W imieniu strony skarżącej, w odpowiedzi na wezwanie z dnia 20 listopada 2019 r. podaje, że w sprawie nie wniesiono dotychczas skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, aczkolwiek postępowanie w tym zakresie toczy się przed Sądem Rejonowym w T pod Sygn. Akt . W toku tego postępowania aktualnie rozpoznawany jest środek zaskarżenia na postanowienie o odmowie wyłączenia referendarza od rozpoznania wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Ponadto podaje, że ostatecznym orzeczeniem w rozumieniu Art. 79 ust. 1 Konstytucji, które stanowi podstawę wniesienia skargi jest Wyroku z dnia lipca 2018 r. wydanego przez Sąd Okręgowy w K pod Sygn. Akt doręczono skarżącemu listem poleconym nr w dniu 25 września 2018 r. - co wywiedziono w skardze.

Ponadto podaje że przedmiotem skargi jest :

- 1)
- Art. 77 § 1 Ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych za niezgodny
 - z Art. 10 ust. 2 Konstytucji
 - z Art. 10 ust. 2 Konstytucji w związku z Art. 45 ust. 1 Konstytucji
 - z Art. 45 ust. 1 Konstytucji
 - z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 2 Konstytucji
 - z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 10 ust. 2 Konstytucji
 - z Art. 45 ust. 1 Konstytucji związku z Art. 144 ust. 3 pkt. 17 Konstytucji

co sprecyzować i uzasadnić należy następująco :

a) z Art. 10 ust. 2 Konstytucji –albowiem w wydaniu ostatecznego orzeczenia przed Sądem Okręgowym uczestniczyła osoba delegowana „ *do pełnienia obowiązków sędziego*” przez Ministra Sprawiedliwości a więc przez organ nie wskazany w Konstytucji RP do wyznaczania obszarów i właściwości miejscowej osób sprawujących wymiar sprawiedliwości.

W zarzutach skarżącego dotyczących osoby tak umocowanej przez Ministra Sprawiedliwości do sprawowania wymiaru sprawiedliwości - istnieje wątpliwość czy posiada ta osoba w ogóle status Sądu w rozumieniu Art. 45 ust. 1 Konstytucji w miejscu wskazanym przez Ministra Sprawiedliwości skoro status ten nie wynika z nominacji Prezydenta RP.

Tak więc zarzut w tym zakresie skarżący formułuje w ten sposób iż zgodnie z Art. 10 ust. 2 Konstytucji wymiar sprawiedliwości sprawują Sądy powołane przez Prezydenta RP, a nie sprawują go osoby *pełniące obowiązki sędziego* powołane przez organ nie wskazany w Konstytucji

b) z Art. 10 ust. 2 Konstytucji w związku z Art. 45 ust. 1 Konstytucji albowiem w wydaniu ostatecznego orzeczenia przed Sądem Okręgowym uczestniczyła osoba delegowana „ *do pełnienia obowiązków sędziego* ” przez Ministra Sprawiedliwości a więc przez organ nie wskazany w Konstytucji RP do wyznaczania obszarów i właściwości miejscowej osób sprawujących wymiar sprawiedliwości.

W zarzutach skarżącego dotyczących osoby tak umocowanej przez Ministra Sprawiedliwości do sprawowania wymiaru sprawiedliwości - istnieje wątpliwość czy posiada ta osoba w ogóle status Sądu w rozumieniu Art. 45 ust. 1 Konstytucji w miejscu wskazanym przez Ministra Sprawiedliwości skoro status ten nie wynika z nominacji Prezydenta RP.

Tak więc zarzut w tym zakresie skarżący formułuje w ten sposób iż zgodnie z Art. 465 ust. 1 Konstytucji skarżący ma prawo do rozpoznania swojej sprawy przez Sądy powołane przez Prezydenta RP, a nie osoby *pełniące obowiązki sędziego* powołane przez organ nie wskazany w Konstytucji

c) z Art. 45 ust. 1 Konstytucji - albowiem w wydaniu ostatecznego orzeczenia przed Sądem Okręgowym uczestniczyła osoba nie mająca statusu Sędziego Sądu Okręgowego w K nadanego osobie fizycznej przez Prezydenta RP celem sprawowania przez nią wymiaru sprawiedliwości w miejscu wskazanym w nominacji wraz z obszarem jej właściwości – jako Sąd Okręgowy w K

Zarzut skarżący formułuje w ten sposób iż zgodnie z Art. 465 ust. 1 Konstytucji skarżący ma prawo do rozpoznania swojej sprawy przez Sądy powołane przez Prezydenta RP, a nie osoby *pełniące obowiązki sędziego* powołane przez organ nie wskazany w Konstytucji

d) z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 2 Konstytucji albowiem w wydaniu ostatecznego orzeczenia przed Sądem Okręgowym uczestniczyła osoba nie mająca statusu Sędziego Sądu Okręgowego nadanego osobie fizycznej przez Prezydenta RP celem sprawowania przez nią wymiaru sprawiedliwości w miejscu wskazanym w nominacji wraz z obszarem jej właściwości . Wskazanie przez Ministra Sprawiedliwości miejsca i obszaru właściwości Sędziego nie znajduje żadnego uzasadnienia w Konstytucji , a co więcej narusza uprawnienia Prezydenta RP zastępując je czasowo delegacją ministerialną, co narusza zasady demokratycznego państwa prawa poprzez przekroczenie uprawnień konstytucyjnych przez Ministra Sprawiedliwości a jednocześnie narusza wyłączne uprawnienia Prezydenta RP.

e) z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 10 ust. 2 Konstytucji albowiem w wydaniu ostatecznego orzeczenia przed Sądem Okręgowym uczestniczyła osoba delegowana „ *do pełnienia obowiązków sędziego* ” przez Ministra Sprawiedliwości a więc przez organ nie wskazany w Konstytucji RP do wyznaczania obszarów i właściwości miejscowej osób sprawujących wymiar sprawiedliwości. W zarzutach skarżącego osoba tak umocowana przez Ministra Sprawiedliwości nie jest „właściwym Sądem” w rozumieniu Art. 45 ust. 1 Konstytucji a nawet istnieje wątpliwość czy posiada w ogóle status Sądu w rozumieniu Art. 45 ust. 1 Konstytucji w miejscu wskazanym przez Ministra Sprawiedliwości skoro status ten nie wynika z nominacji Prezydenta RP.

f) z Art. 45 ust. 1 Konstytucji związku z Art. 144 ust. 3 pkt. 17 Konstytucji albowiem w wydaniu ostatecznego orzeczenia przed Sądem Okręgowym w K. uczestniczyła osoba delegowana „ *do pełnienia obowiązków sędziego* ” przez Ministra Sprawiedliwości a więc przez organ nie wskazany w Konstytucji RP do wyznaczania obszarów i właściwości miejscowej osób sprawujących wymiar sprawiedliwości. W zarzutach skarżącego posiadanie mocą ustawy zwykłej przez Ministra Sprawiedliwości uprawnień do wyznaczania obszarów właściwości Sędziów i miejsca sprawowania przez nich wymiary sprawiedliwości narusza prawo skarżącego o orzekania o jego sprawie w rozumieniu Art. 45 ust. 1 Konstytucji wyłącznie przez osoby których status „ niezawisłego i bezstronnego sądu” w określonym miejscu wynika z nominacji Prezydenta RP.

Reasumując, jak wskazuje się w ugruntowanej doktrynie i judykaturze konstytucyjnej sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez osoby fizyczne to nie jest zawód, lecz funkcja którą może nadać osobie fizycznej wyłącznie Prezydent RP wskazując miejsce i obszar właściwości sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez osobę nominowaną do funkcji sędziego. Jakakolwiek zmiana (czasowa lub stała) albo naruszenie wskazanego przez Prezydenta RP miejsca i obszaru właściwości przez organy inne niż Prezydent RP nie jest przewidziane przez Konstytucję.

Odnosząc się na koniec do wskazane obowiązku wyjaśnienia i uzasadnienia zarzutów wobec Art. 77 § 1 Ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych skarżący wywodzi co następuje :

Na tle rozpatrywanej sprawy mamy do czynienia z sytuacją iż niekonstytucyjność przepisów dotyka ustroju władzy sądowniczej, nie zaś przepisów materialnoprawnych czy procesowych, tworzących sensu stricto podstawę orzeczenia w konkretnej sprawie. Z tego względu związek zachodzący między kontrolowanymi przepisami (normami) a ostatecznym orzeczeniem należy opisać poprzez odwołanie się do konstrukcji związku sine qua non , albowiem **podstawowe przepisy ustrojowe** (do których należą kontrolowane normy) **także tworzą normatywną podstawę rozstrzygnięcia**. Dotyczy to **przepisów przesądzających o substracie personalnym (z kogo się składa sąd) i o wyposażeniu takich osób w odpowiednie kompetencje**, w ramach których wydane zostaje ostateczne rozstrzygnięcie – porównaj Wyrok z dnia 24 października 2007 r. w sprawie pod Sygn. Akt SK 7/06 .

Tak więc Zasadniczy zarzut przedstawiony przez skarżącego dotyczy naruszenia prawa do *właściwego sądu zagwarantowanego* w Art. 45 Konstytucji. Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w Wyroku z dnia 24 października 2007 r. w sprawie pod Sygn. Akt SK 7/06 *konstytucyjne prawo do sądu obejmuje czwarty, bardzo ważny element, a mianowicie prawo do odpowiedniego ukształtowania ustroju i pozycji organów rozpoznających sprawy*.

Z tego względu zaskarżona norma prawna stanowiła podstawę rozstrzygnięcia w sprawie skarżącego albowiem na jej podstawie wyznaczono skład Sadu rozpoznającego sprawę skarżącego, która stanowiła następnie podstawę do złożenia niniejszej skargi konstytucyjnej. Natomiast naruszenie tego prawa w aspektach wskazanych j.w. stanowi naruszenie istoty prawa do rozpoznania sprawy przez właściwy Sad a więc Sąd składający się z osób którym Prezydent RP wskazał obszar właściwości i siedzibę tym samym niejako uprawniając te konkretne osoby do zbadania sprawy skarżącego w ramach instytucji Sadu zagwarantowanej Art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Powołane przez skarżącego rozważania dotyczące Art. 2 Konstytucji oraz Art. 179 Konstytucji powołane zostały w rozważaniach albowiem przedmiotem zarzutu skarżący uczynił szereg przepisów ustawy zasadniczej „w związku” z Art. 2 Konstytucji, a co do normy Art. 179 Konstytucji także celem wykazania szeroko problematyki problemu.

Problem przedmiotowy został już dostrzeżony przez Trybunał Konstytucyjny , który przyjął w innych postępowaniach skargi konstytucyjne w identycznym zakresie prawnym a postępowanie to toczy się pod Sygn. Akt SK 78 / 19 oraz SK 75 / 19

2) Zakresem zaskarżenia objęty jest przepis Art. 17 ust. 1 KCP normujący właściwość sądów powszechnych i podział tej właściwości pomiędzy sądami okręgowymi i rejonowymi.

Zgodnie z zaskarżonym przepisem do właściwości sądów okręgowych należą *sprawy o prawa majątkowe* czyli o ochronę tych praw w rozumieniu Art. 45 ust. 1 Konstytucji. W sformułowanym zarzucie strona skarżąca podnosi iż ustawodawca zastrzegł do wyłącznej właściwości sądów okręgowych rozpoznanie roszczeń o ochronę praw niemajątkowych bez względu na treść pozwu. Inaczej rzecz ujmując roszczenie pozwu nie ma znaczenia dla właściwości sądu, albowiem o właściwości sądu decyduje rodzaj prawa jakie ma być chronione.

Niejednolita wykładania przepisu doprowadziła jednak do sytuacji, gdy o właściwości Sądu decyduje zakres roszczenia pozwu a nie to , co ma być chronione w drodze postępowania sądowego. W konsekwencji skarżący dążąc do ochrony prawa niemajątkowego nie doczekał się rozpoznania sprawy przez *właściwy sąd* albowiem sprawę rozpoznał Sąd Rejonowy który zgodnie z gramatyczną treścią Art. 17 ust. 1 KPC nie powinien orzekać w sprawie. Niejednolita wykładnia przepisu doprowadziła jednak do uznania iż ten niewłaściwy Sąd jest sądem właściwym. Podkreślić należy, że każda ze sprzecznych ze sobą wykładni Art. 17 ust.1 KPC jest zarówno w doktrynie jak i judykaturze uznawana za prawidłową. W konsekwencji strony w identycznej sytuacji procesowej (żądania ochrony prawa niemajątkowego) są odmiennie traktowane przez władze publiczne, a w zarzucie skarżącego pozbawiane prawa do właściwego sądu w części spraw w rozumieniu Art. 45 ust. 1 Konstytucji

Z tego też względu skarżący zarzuca, że zaskarżona norma prawna w zakresie w jakim o właściwości Sadu decyduje treść roszczenia pozwu a nie jego podstawa faktyczna - jest sprzeczna prawem do właściwego sądu tj. z Art. 45 ust. 1 Konstytucji .

Alternatywnie skarżący podnosi iż Art. 17 ust. 1 Konstytucji w całości jest niezgodny z Art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz Art. 32 ust. 1 Konstytucji tj. prawem do rozpoznania sprawy przez właściwy Sad oraz prawem do jednakowego traktowania przez władze publiczne w identycznej sytuacji procesowej – żądania ochrony prawa niemajątkowego.

3)

W zakresie Art. 118 § 5 Ustawy Kodeks Postępowania Cywilnego skarżący wywodzi iż przepis jest niezgodny z :

- z Art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji w związku z Art. 45 ust. 1 Konstytucji
- z Art. 31 ust. 3 zdanie ostatnie Konstytucji
- z Art. 10 ust. 2 Konstytucji w związku z Art. 45 ust. 1 Konstytucji
- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji
- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 2 Konstytucji
- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 176 ust. 2 Konstytucji
- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 10 ust. 2 Konstytucji
- z Art. 79 ust. 1 Konstytucji

Co uzasadnić należy następująco :

W powszechnie przyjętej doktrynie jak i judykaturze wskazuje się, że ustanawiając pełnomocnika z urzędu celem wniesienia skargi konstytucyjnej (jednego z podstawowych praw obywateli) *Sąd Rejonowy rozpoznaje wniosek o ustanowienie pełnomocnika celem udzielenia skarżącemu pomocy prawnej, a nie celem wniesienia skargi konstytucyjnej. Pełnomocnik jest ustanawiany w danej sprawie, a nie z obowiązkiem dokonania określonej czynności procesowej. (...) W konsekwencji (,,) sformułowanie w celu wniesienia skargi konstytucyjnej należy odczytywać jako zobowiązanie pełnomocnika do udzielenia skarżącemu pomocy prawnej. (...) udzieleniem takiej pomocy jest nie tylko sporządzenie i wniesienie skargi, ale również podjęcie decyzji o odstąpieniu od niej.*

Podobnie wskazał Trybunał Konstytucyjnego w postanowieniu z dnia 17 lutego 2015 r. w sprawie pod Sygn. Akt Ts 367/14 wskazując iż zadaniem pełnomocnika *nie jest jednak przygotowanie określonego pisma procesowego lecz udzielenie profesjonalnej pomocy prawnej która może obejmować zarówno sporządzenie takiego środka jak i wyjaśnienie przyczyn które zdaniem pełnomocnika przemawiają przeciwko temu.*

Tymczasem Art. 79 ust. 1 Konstytucji gwarantuje stronie prawa do wniesienia skargi konstytucyjnej. Samo jej wniesienie może być obwarowane przymusem adwokackim, ale jeśli został on ustanowiony to musi to oznaczać iż każdy, po spełnieniu warunku sporządzenia skargi przez pełnomocnika, może wnieść skargę. Takie jest ratio legis Art. 79 ust. 1 Konstytucji w świetle Art. 77 ust. 2 Konstytucji.

Tymczasem normy ustawy zwykłej definiują iż osoby niezamożne mają co prawda prawo do pełnomocnika z urzędu, ale nie oznacza to wniesienia środka o jakim mowa w Art. 79 ust. 1 Konstytucji. Osoby niezamożne są więc pozbawione pewności iż ustanowiony w sprawie pełnomocnik z urzędu umożliwi im skorzystanie z gwarantowanego w Konstytucji prawa do skargi konstytucyjnej.

Tłumacząc taki stan prawny wynikający z ustawy zwykłej czasami podnosi się argument iż jeśli pełnomocnik z urzędu nie wnieśli skargi to zawsze po wydaniu opinii strona może zwrócić się o jej wniesienie do pełnomocnika z wyboru. Jak słusznie zauważył skarżący w apelacji wniesione w toku sprawy , jeśli osoba niezamożna uzyskała pełnomocnika z urzędu to znaczy to, że Sąd powszechny prawomocnie stwierdził iż nie ma ona środków na pełnomocnika z wyboru. Absurdalnym jest więc twierdzenie, że może ona do takiego pełnomocnika się zwrócić.

Okoliczność ta wywiódł skarżący dość brutalnie w apelacji w której wskazał iż taki tok rozumowania (iż po sporządzeniu opinii osoba której nie stać na pełnomocnika z wyboru może się do niego zwrócić) stanowi *kwintesencje hipokryzji ustawodawcy przy definiowaniu pojęć ustawowych. (...) z punktu widzenia judykatury pomoc prawna z urzędu definiowana w trybie Art. 118 ust. 5 KPC to poinformowanie o istniejącym stanie prawnym bez obowiązku wniesienia środka zaskarżenia a judykatura powszechnie wskazuje, że osoba na rzecz której pełnomocnik z urzędu nie dokonał czynności procesowej ale wniósł opinię – może ustanowić pełnomocnika z wyboru który dokona czynności procesowej. Tenże powszechny tok*

rozumowania nie wskazuje się jednak w jaki sposób osoba nie mająca środków na pełnomocnika z wyboru (bo na rzecz której ustanowiono pełnomocnika z urzędu właśnie dlatego iż nie ma środków na pełnomocnika z wyboru) ma ustanowić takiego pełnomocnika.

Reasumując skarżący wywodzi i zarzuca, że norma Art. 118 § 5 KPC szykanuje osoby ubogie , a ustawodawca wprowadzając mechanizm wstępnej kontroli sprawy przez pełnomocników z urzędu naruszył zasadę jednakowego traktowania obywateli przy korzystaniu z drogi sądowej jakiej formą jest skarga konstytucyjna – Art.32 ust. 1 i 2 Konstytucji.

Zaskarżony przepis bez spełnienia żadnej z przesłanek wskazanych enumeratywnie w Art. 31 ust. 3 Konstytucji - narusza konstytucyjne prawo do skargi konstytucyjnej uzależniając jej wniesienie od opinii i woli osoby trzeciej (pełnomocnika z urzędu) który nie jest właściwym, niezależnym i bezstronnym sądem w zakresie skargi konstytucyjnych . Z tego względu zaskarżony przepis narusza także :

- z Art. 10 ust. 2 Konstytucji w związku z Art. 45 ust. 1 Konstytucji
- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji
- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 2 Konstytucji
- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 176 ust. 2 Konstytucji
- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 10 ust. 2 Konstytucji

albowiem o prawie strony do skargi konstytucyjnej wypowiada się osoba która w ogóle nie jest sądem lub trybunałem, nie jest niezależna, niezawisła i bezstronna a także apolityczna. Opinia takiej osoby nie podlega żadnej faktycznej formie zaskarżenia merytorycznego choć wydawana jest w toku postępowania zmierzającego do skorzystania z formy drogi sądowej. Narusza to normę Art. 176 ust. 1 Konstytucji.

Na koniec podnieść należy, że norma Art. 118 § 5 KPC jest niegodna z Art. 79 ust. 1 Konstytucji i w tym celu przywołać należy ustalenia dokonane przez Trybunał Konstytucyjny w Postanowieniu z dnia 6 listopada 2019 r. wydanym pod Sygn. Akt Ts 8/18.

Jak wynika z ustaleń Trybunału Konstytucyjnego opinia sporządzona zamiast skargi konstytucyjnej nie jest orzeczeniem organu o którym mowa w Art. 79 ust. 1 Konstytucji . w konsekwencji sporządzenie opinii zamiast jest formą procedury która nie jest przewidziana przez Konstytucję . „Wyjmuje” ona bowiem spod kontroli merytorycznej właściwego sądu całe postępowanie które nie tylko nie podlega kontroli jakiegokolwiek niezawisłego sądu w rozumieniu Art. 45 ust. 1 Konstytucji , ale pozbawia strony oceny sprawy przez właściwy sąd wskazany w Art.79 ust. 1 Konstytucji.

Zauważyć należy, że warunkiem wniesienia skargi konstytucyjnej jest zgodnie z Art. 79 ust. 1 Konstytucji wyczerpanie drogi prawnej procedowania „w sprawie” poprzez uzyskanie ostatecznego orzeczenia niezawisłego Sadu lub organu administracji państwowej. Ustrojodawca normując bowiem system prawny państwa w ustawie zasadniczej po pierwsze wskazał iż absolutnie każda sprawa może być poddana pod ocenę niezawisłego i bezstronnego Sądu, który wyda stosowne orzeczenie w trybie wskazanym w ustawie. Ustrojodawca nie przewidział więc, a więc nie dopuścił (z punktu widzenia konstytucji) iż może istnieć **jakakolwiek forma postępowania rozstrzygająca o prawach lub wolnościach konstytucyjnych jednostki, która nie podlegałaby rozpoznaniu przez niezawisły i bezstronny sąd** w odpowiednim dla danej sprawy rodzaju postępowania.

Opierając się na tym założeniu ustrojodawca określił, że warunkiem wniesienia skargi konstytucyjnej (skierowanej z zasady przeciw normie prawnej) jest wyczerpanie drogi instancyjnej dla danego rodzaju postępowania , a następnie uzyskanie ostatecznego orzeczenia niezawisłego Sadu „w sprawie”. Dopiero wyczerpanie takiego trybu w ocenie ustrojodawcy

pozwala na wniesienie skargi konstytucyjnej – przy założeniu iż każda „sprawa” podlega ocenie przez niezawisły i bezstronny sąd zgodnie z Art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Mając powyższe na względzie skarżący zarzuca iż ustawodawca zwykły, wbrew zasadzie wyrażonej w Art. 45 ust. 1 Konstytucji, ustanowił w zaskarżonych przepisach procedurę „w sprawie” :

- 1) nie podlegającą ocenie i kontroli Sadu powszechnego
- 2) nie przewidującą możliwości wydania prawomocnego orzeczenia uprawniającego do skorzystania z uprawnienia określonego w Art. 79 ust. 1 Konstytucji

Skarżący zarzuca iż istnienie takiej procedury w jakiegokolwiek formie jest sprzeczne z prawem do poddania każdej sprawy (w tym sprawy wniesienia skargi konstytucyjnej) ocenie Sądu właściwego dla danej sprawy (Art. 45 ust. 1 Konstytucji) oraz w konsekwencji brak procedury przewidującej wydanie orzeczenia „w sprawie” narusza normę Art.79 ust. 1 Konstytucji poprzez brak procedury umożliwiającej kontrole konstytucyjna postępowania „w sprawie”.

Skarżący podkreśla iż jak wskazano w Wyroku dnia 23 lutego 2010 r. wydanym pod Sygn. Akt P 20 / 09 *Wystarczyłoby odpowiednie zdefiniowanie pojęć (...)* , *aby pozbawić uprawnione osoby gwarancji konstytucyjnych.*

Z tych samych względów skarżący wnosi o uznanie Art. 44 ust. 1 Ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym za niezgodny z

- z Art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji w związku z Art. 45 ust. 1 Konstytucji
- z Art. 31 ust. 3 Konstytucji
- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji
- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 2 Konstytucji
- z Art. 79 ust. 1 Konstytucji

Zaskarżony przepis odsyła bowiem osoby zamierzające wnieść skargę konstytucyjną do przepisów KPC a w konsekwencji do opisanego powyżej i zaskarżonego Art. 118 § 5 KPC.

W ocenie strony koniecznym jest więc przeredagowanie przez ustawodawcę zaskarżonej normy Art. 44 ust. 1 Ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w takie sposób aby wykluczyć możliwość stosowania w toku przygotowania skargi konstytucyjnej przepisów procedury nie podlegającej żadnej kontroli sądowej , które szykanują osoby ubogie bez żadnych konstytucyjnie uzasadnionych powodów.

4)

Kolejnym zagadnieniem jest uznanie Art. 23 ustawy Kodeks Cywilny w zakresie w jakim nie obejmuje on ochroną „prawa do Sądu” określonego w Art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz Art. 79 ust. 1 Konstytucji za niezgodny

- z Art. 32 ust. 2 Konstytucji w związku z Art. 45 ust. 1 Konstytucji
- z Art. 31 ust. 3 zdanie ostatnie Konstytucji
- z Art. 31 ust. 2 zdanie pierwsze Konstytucji w związku z Art. 45 ust. 1 Konstytucji
- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji
- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 2 Konstytucji
- z Art. 45 ust. 1 Konstytucji w związku z Art. 10 ust. 2 Konstytucji
- z Art. 79 ust. 1 Konstytucji

W tym zakresie konieczny jest dłuższy wywód w przedmiocie kwestii czy prawo do sądu jest dobrem osobistym podlegającym ochronie prawnej albo w ogóle prawem podlegającym ochronie.

Kwestia ta była przedmiotem wielokrotnych rozważań zarówno w doktrynie jak i judykaturze. Ustawa Kodeks Cywilny pochodząca z 1964 r. doczekała się szeregu analiz zarówno doktryny jak i Sądu Najwyższego w zakresie pojęcia „dobro osobiste”. Pod wpływem treści ustawy zasadniczej z 1952 r oraz 1989 r. uznano, że „prawa do Sądu” nie jest formą dóbr osobistych a jedynie uprawnieniem społecznym. Wynikało to z faktu iż prawo do sądu nie było gwarantowane w w/w aktach konstytucyjnych oraz nie było także postrzegane także przez ogół obywateli.

Zważyć jednak należy, że SN w Wyroku z dnia 14 listopada 1986 r. stwierdził, że *dobra osobiste to niemajątkowe prawa dzięki którym strona może funkcjonować zgodnie ze swym zakresem uprawnień*. Po uchwaleniu aktualnie obowiązującej Konstytucji, na skutek przemian społecznych . wzrostu świadomości prawnej obywateli oraz szeregu zmian politycznych i kulturowych – prawo do Sądu zaczęto postrzegać jako formę uprawnienia - „dobra” dzięki któremu strona może funkcjonować a nawet przeciwstawić się władzy publicznej. Z uprawnienia w postaci szeroko rozumianego prawa do Sądu zaczęto więc powszechnie korzystać w tym w formie wnoszenia skarg konstytucyjnych obywateli z których kilkaset uwzględniono. Było to wynikiem między innymi zagwarantowania w ramach prawa do Sądu także prawa do skargi konstytucyjnej jako formy uprawnienia jednostki zestaw kompetencji i prawa w ramach jakich może się poruszać. Co oczywiste prawo do skargi konstytucyjnej jest niematerialnym dobrem jednostki jakie jej przysługuje.

Mając powyższe na względzie zważyć przypomnieć należy że w orzeczeniu SN z dnia z dnia 6 maja 2010 r. w sprawie pod Sygn. Akt II CSK 640/09 wskazano iż *„Dobra osobiste, ujmowane są w kategoriach obiektywnych, jako wartości o charakterze niemajątkowym, ściśle związane z człowiekiem, decydujące o jego byciu, pozycji w społeczeństwie, będące wyrazem odrębności fizycznej i psychicznej oraz możliwości twórczych, powszechnie uznane w społeczeństwie i akceptowane przez system prawny. Nierozzerwalne związanie tych wartości, jako zespołu cech właściwych człowiekowi, stanowiących o jego walorach, z jednostką ludzką wskazuje na ich bezwzględny charakter, towarzyszący mu przez całe życie, niezależnie od sytuacji w jakiej znajduje się w danej chwili. Katalog dóbr osobistych, wymienionych w art. 23 k.c., pozostających pod ochroną prawa cywilnego jest otwarty i wraz ze zmianami stosunków społecznych mogą pojawiać się i znikać pewne dobra.”* W dalszej części wywodu wskazał jednak SN iż prawo do sądu nie jest jednoznacznie forma dobra osobistego w rozumieniu Art. 23 KC.

Tymczasem „prawo do Sądu” na skutek zmian społecznych, politycznych i kulturalnych na skutek treści Konstytucji z 1997 r. zaczęło być postrzegane przez obywateli jako forma dobra osobistego w ramach której jest to *niemajątkowa prawa dzięki którym strona może funkcjonować zgodnie ze swym zakresem uprawnień*. Taka ewolucje postrzegania „prawa do Sądu” zaakceptował Europejski Trybunał Praw Człowieka, (przykładowo Kudła przeciwko Polsce nr 30210/96, D.M. przeciwko Polsce nr 13557/02, R.O. przeciwko Polsce nr 77597/01, Apicella przeciwko Włochom wyrok z dnia 10 listopada 2004 r.). W ślad za nim postrzeganie „prawa do Sądu” jako dobra osobistego zauważyło także orzecznictwo polskie.

Pierwszym sadem powszechnym jaki zaakceptował ten pogląd był Sąd Rejonowy w M który w uzasadnieniu Wyroku z dnia . listopada 2016 r w sprawie pod Sygn. Akt wskazał *„ zdaniem Sądu prawo do złożenia skargi konstytucyjnej może być utożsamiane z dobrem osobistym powodowej Spółki, którego bezprawne naruszenie powodowałoby podstawę do zasądzenia zadośćuczynienia pieniężnego”*. Pogląd , że prawa do sądu stanowi już formę dóbr osobistych powoli przebijał się w judykaturze , a podobne

stanowisko zajął Sąd Okręgowy w Katowicach w sprawie pod Sygn. Akt I C 411 / 15, Sąd Apelacyjny w Katowicach pod Sygn. Akt. I ACa 250 / 16

Przełomem w postrzeganiu „prawa do Sądu” jako formy dobra osobistego było orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie który w uzasadnieniu postanowienia z dnia 20 sierpnia 2019 r. w sprawie pod Sygn. Akt I ACz 670/19 wywiódł iż *należało się zgodzić ze skarżącym, że roszczenie objęte pozwem może być oceniane w kontekście naruszenia jego dóbr osobistych (...) Skarżący powalał się bowiem na przysługujące dobro osobiste w postaci prawa do sądu, wywodzone z przepisów Konstytucji RP oraz Konwencji Praw Człowieka i podstawowych wolności, co szeroko umotywował orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego .*

Wywołane w w/w orzeczeniu przez Sąd Apelacyjny wywody uzasadnienia rozpoznanego przez tenże są pozwu są aktualne także dla niniejszej sprawy. Zważyć bowiem należy, że zgodnie z Art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, kogo prawa chronione konstytucją naruszono – może wnieść skargę konstytucyjną po wyczerpaniu drogi prawnej. Skoro więc w toku postępowania przed sądem powszechnym doszło w odczuciu strony do naruszenia jej prawa określonego w Art. 79 ust.1 Konstytucji - to strona ma prawo do uzyskania odszkodowania lub zadośćuczynienia za naruszenie tego prawa. Może to uczynić na dwa sposoby wskazane w Art.77 ust. 1 Konstytucji oraz Art. 79 ust. 1 Konstytucji. To uprawnienie w ramach którego strona może funkcjonować są aktualnie postrzegane przez ogół obywateli jako oczywista forma dobra osobistego. Wskazuje na to ich aktywność zarówno w zakresie korzystania z instytucji Sądów jak i Trybunału Konstytucyjnego przy ochronie obywatelskich wolności lub praw.

Ustawa nie określa zamkniętego katalogu dóbr osobistych. Art. 23 K.C. wskazuje jedynie przykładowo na takie prawa jak ochrona czci, wizerunku, tajemnicę korespondencji czy też ochronę własności intelektualnej i materialnej. Zauważyć należy, że dobra te wynikają wprost w uprawnieniach konstytucyjnych zgodnie z którymi podlega ochronie prawnej przykładowo :

Art. 21 Konstytucji – prawo własności

Art. 30 Konstytucji – godność

Art. 31 Konstytucji – wolność

Art. 32 Konstytucji – prawo do równego traktowania

Art. 38 Konstytucji – prawo do życia

Art. 40 Konstytucji – prawo do ochrony ciała przed karami i torturami

Art. 42 Konstytucji – prawo do ochrony założenia iż każdy jest niewinny jeśli nie udowodniono mu winy

Te przykładowe uprawnienia i wolności konstytucyjne pozwalają na wywiedzenie tezy, że wolności o których mowa w Art. 23 K.C. to w zasadzie **uprawnienia, prawa i wolności niematerialne zdefiniowane w Konstytucji** lub takie, których istnienie można wywieść z treści norm konstytucyjnych. Generalizując więc uznać należy, że podlegają ochronie jak „dobra osobiste” niematerialne prawa i wolności jednostki wynikające z ustawy zasadniczej.

A skoro tak, to zważyć należy że każde uprawnienie lub wolność wynikająca z Konstytucji jest dobrem osobistym jednostki której uprawnienie to lub wolność przysługuje. Tak więc takiej samej ochronie prawnej podlega zarówno cześć i wizerunek związany z godnością człowieka, jak i prawo do wolności osobistej polegające na zakazie naruszenia miru domowego oraz prawo do korzystania z uprawnień konstytucyjnych takich jak prawo wyborcze, prawo do sprawiedliwego wyroku czy prawo do złożenia skargi konstytucyjnej albo *prawo do ochrony nietykalności cielesnej i zakaz przysparzania cierpień.*

Natomiast jak podkreślił sam Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu Postanowienia z dnia 6 października 1998 r. w sprawie Sygn. Akt Ts 56 / 98 (OTK 1998 nr 5 poz 84) o *naruszeniu praw lub wolności konstytucyjnych danego podmiotu można mówić wówczas , gdy (... ktoś) poprzez wydanie konkretnego orzeczenia w sposób nieusprawiedliwiony wkroczył w sferę przysługujących temu podmiotowi praw lub wolności osobistych albo prawom tym lub wolnościom odmówił ochrony lub też ich urzeczywistnienia.*

Pogląd ten potwierdził SN w Wyroku z dnia 14 listopada 1986 r. w który stwierdził, że *dobra osobiste to niemajątkowe prawa dzięki którym strona może funkcjonować zgodnie ze swym zakresem uprawnień.* Prawo do skargi konstytucyjnej w ramach prawa do sądu w sposób oczywisty spełnia to kryterium.

Istota ochrony tych praw określona w Art. 23 , 24 polega więc właśnie na tym , że z definicji zabronione jest naruszanie uprawnień dzięki którym strona może funkcjonować a to pod rygorem zapłaty zadośćuczynienia lub obowiązku naprawienia szkody wynikłej w skutek naruszenia tych uprawnień.

Tymczasem zaskarżona norma prawna Art. 23 KC w utrwalonej wykładni określa iż uprawnienie konstytucyjne określone w Art. 45 ust. 1 Konstytucji i Art. 79 ust. 1 Konstytucji nie jest dobrem prawnie chronionym. Pogląd taki narusza istotę państwa prawa. Wyłączenie spod ochrony prawej „prawa do sądu” jest nie do pogodzenia z zasadami demokratycznego państwa prawa.

W wyroku z 20 października 2010 r. wydanym pod Sygn. Akt P 37/09 Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że *prawo do sądu bez zachowania zasad jego ochrony prawnej byłoby prawem fasadowym.* Podobnie w Postanowieniu z dnia 14 września wydanego pod Sygn. akt SK 51/08 czy też Wyroku z dnia 16 stycznia 2006 r. wydanym pod Sygn. Akt SK 30/05 wskazywał Trybunał Konstytucyjny iż *prawo do sądu* podlega ochronie właśnie z tej przyczyny iż w przeciwnym wypadku stałoby się prawem fasadowym, co jest niedopuszczalne w demokratycznym państwie prawa.

Skoro jednym źródłem ochrony praw niemajątkowych jest Art. 23 KC a szeroko ujęte prawo do sądu winno być chronione, to norma Art. 23 KC nie obejmująca prawa do sądu jest niezgodna z powołanymi w skardze wzorcami Konstytucji albowiem bez żadnej uzasadnionej przyczyny pozbawia ochrony prawo do sądu co czyni je prawem fasadowym.

Z tych względów skarga jest konieczna i uzasadniona.

RADCA PRAWNY

Rafał Jossé

122318 2030

